

Рекламна тарифа

на Национално издателство за образование и наука „Аз Буки“

София 1113, бул. „Цариградско шосе“ № 125, бл. 5, тел.: 02/425-04-70, 02/425-04-71; azbuki@mon.bg; www.azbuki.bg

Вестник „Аз Буки“

1. Стандартни карета на вътрешна страница:

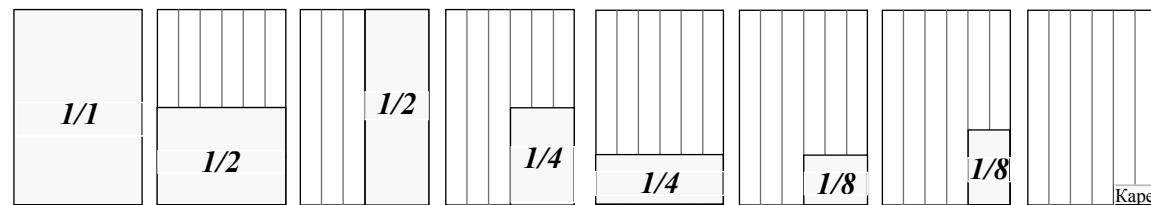
Размер	Черно-бяло	+1 цвят	Пълноцветно
1/1 страница - 256 мм/388 мм	780,00 лв.	900,00 лв.	985,00 лв.
1/2 страница - 256 мм/194 мм - 125 мм/388 мм	410,00 лв. 410,00 лв.	460,00 лв. 460,00 лв.	510,00 лв. 510,00 лв.
1/4 страница - 256 мм/97 мм - 125 мм/194 мм	230,00 лв. 230,00 лв.	258,00 лв. 258,00 лв.	270,00 лв. 270,00 лв.
1/8 страница - 125 мм/97 мм - 83 мм/147 мм	115,00 лв. 115,00 лв.	129,00 лв. 129,00 лв.	135,00 лв. 135,00 лв.
каре (83 мм x 50 мм)	30,00 лв.	43,00 лв.	45,00 лв.

Цена за първа страница:

4 лв. на кв. см;

Цена за последна страница:

2 лв. на кв. см.

2. Вложки - 1000 бр. - 80 лв.

Научни списания на издателство „Аз Буки“

1. Цена за вътрешна страница (в лева)

Размер	Черно-бяло	+1 цвят	Пълноцветно
1/1 страница	90 лв.	130 лв.	180 лв.
1/2 страница	50 лв.	70 лв.	90 лв.
1/4 страница	30 лв.	45 лв.	70 лв.

2. Цена за реклама на втора корица: цена за вътрешна страница + 60% оскъпяване

3. Цена за реклама на трета корица: цена за вътрешна страница + 40% оскъпяване

4. Цена за реклама на четвърта корица: цена за вътрешна страница + 100% оскъпяване

5. Размер на една печатна страница в списанията на НИОН „Аз Буки“:

а. Обрязан формат: 167 мм x 233 мм

б. Необрязан формат: 171 мм x 240 мм

Забележка:

Всички посочени цени са без ДДС.

Отстъпки при брой и обем публикации или комбинирана реклама в няколко издания на издателство „Аз Буки“ – по договаряне.

Тарифата е в сила от 1 юли 2012 г.

Министерство
на образованието и науката

АЗ·БУКИ

Национално издателство
за образование и наука „Аз Буки“

БЪЛГАРСКИ ЕЗИК
И ЛИТЕРАТУРА

Българско научно-методическо списание
• година XXI, 2012 • номер 1

ИСТОРИЯ

Българско научно-методическо списание
• година XXI, 2012 • номер 1

МАТЕМАТИКА
И ИНФОРМАТИКА

Българско научно-методическо списание
• година XXI, 2012 • номер 1

ПРЕДУЧИЛИЩНО
НАЧАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ
ПЕДАГОГИКА

Българско научно-методическо списание
• година XXI, 2012 • номер 1

ХИМИЯ
ПРИРОДНИТЕ НАУКИ
В ОБРАЗОВАНИЕТО
астрономия
биология
география
физика

ПРОФЕСИОНАЛНО
ОБРАЗОВАНИЕ

Българско научно-методическо списание
• година XXI, 2012 • номер 1

СТРАТЕГИИ
НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА
И НАУЧНАТА ПОЛИТИКА

Научно-методическо списание
• година XXI, 2012 • номер 1

ФИЛОСОФИЯ

Българско научно-методическо списание
• година XXI, 2012 • номер 1

Чуждозиково
ОБУЧЕНИЕ

Научно-методическо списание
• година XXXIX, 2012 • номер 1

Избрано

от текстовете, публикувани в списанията
на Национално издателство

АЗ·БУКИ

31

30 ЮЛИ –
5 АВГУСТ 2015 г.

В преследване на невъзможна цел

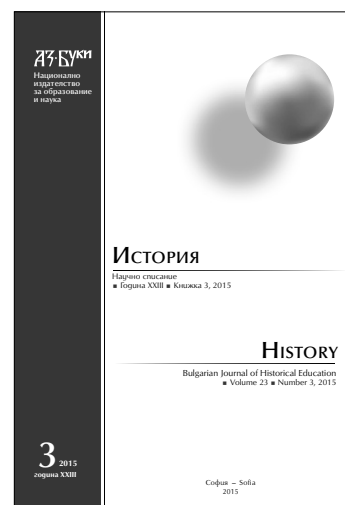
Откъс от „Армията и невъзможното вътрешно умиротворение (от примирието 1918 г. до изборите през 1919 г.)“

Веселин Янчев

Софийски университет „Св. Климент Охридски“

България се включва в Първата световна война с една-единствена цел – да осъществи своето национално обединение и да си върне земите, отнети от съседите ѝ, в резултат на Втората балканска война. Тази цел се оказва неизпълнима. През септември 1918 г. войските на Антантата разбиват българските позиции в Македония, принуждават страната да капитулира и я окупира. Във войската избухва стихийен метеж, насочен срещу управляващите, които дейци на една от левите партии в страната – Българския земеделски народен съюз, оглавяват, за да вземат властта и да наложат републиканско управление. Опитът за гържавен преврат е провален от верните на правителството части, но той се оказва само прелюдия към стопанската, социална и политическа драма, която очаква страната. Вследствие от подписаното на 29 септември 1919 г. примирие с Антантата българската войска е демобилизирана, а страната е окупирана от съглашенските войски. Чуждата окупация и неясното бъдеще, зависещо от волята на победителите, допълнително съгъстяват мрачните краски. Сригът в икономиката засяга всички социални слоеве, генерира недоволство и радикализира исканията към гържавата и капитала. Рушат се основни ценности и институционални стълбове на обществото. Под съмнение се поставя целият модел на говоенно развитие с неговите либералнодемократични ценности и представителни органи и институции. Отговорност-

Заглавието е на редакцията

www.history.azbuki.bg

Главен редактор
Проф. д-р Пламен Митев
E-mail: plamd@abv.bg

Редактор
Албена Миланова
0889 88 21 83

Тел.: 02/425 04 70
02/425 04 71

E-mail: history@azbuki.bg

Съдържание на сп. „История“, кн. 3/2015:

БИОГРАФИЧНА КОЛЕКЦИЯ

Живот и дело на акад. Петко Стайнов / Георги Близнашки

ПОГЛЕД НАД БАЛКАНИТЕ

Войската в Ахейското княжество (XIII – XIV век) / Никола Дюлгерев

Договорът от 927 година между България и Византия / Станимир Звездов

Армията и невъзможното вътрешно умиротворение (от примирието през 1918 г. до изборите през 1919 г.) / Веселин Янчев

– практически семинар „Входното ниво по предмети – предпоставка за успешна работа през учебната година“.

Една от вътрешноучилищните форми за повишаването на квалификацията, доказала своята ефективност, е работата на учителите в рамките на методическото обединение. Тази форма на методическа работа е най-ефикасна при определяне на затруднения, характерни за конкретен учебен предмет или цикъл от предмети, а също така за колективно търсене на оптималното решение.

Всяко методическо обединение планува своята работа през учебната година в съответствие с общоучилищните цели и разработва стъпките за тяхната реализация. При планирането се зачита мнението на всички членове на обединението и се определя начинът за участие на всеки от тях. Заседанията на методическите обединения се провеждат редовно, поне два пъти месечно. На тях учителите споделят опита си, разглеждат новости в съответните предметни области, обсъждат приложимостта на иновативни методи и технологии при обучение по отделни предмети, разискват текущи задачи и проблеми.

В рамките на методическото обединение е актуална индивидуална организационна форма за повишаване на квалификацията, при която старшите учители подпомагат учителите с по-малък опит и стаж при разработване на годишните разпределения, изготвяне на варианти за входни и изходни нива, консултиране при разработка на уроци, всекидневна методическа помощ.

През учебната година учителите подготвят доклади и съобщения по актуални теми, свързани с проблеми на конкретна предметна област или общи проблеми на организацията и провеждането на учебно-възпитателния процес в училището, които се представят и се обсъждат на заседания на методическото обединение. Стремелът е не само да бъдат попълнени теоретичните знания на учителите, но и да бъдат създадени реални възможности за тяхното приложение в педагогическата практика.

В училището, за повишаване на квалификацията на педагогическите кадри, се реализира и така нареченият подход „учене извън работното място“. Външните форми за квалификация се осъществяват чрез тематично ориентирани квалификационни курсове. В този случай е много важно да има обратна връзка относно ефективността на обучението. В нашето училище учителите, преминали външните форми за квалификация, провеждат обучение в действие с останалия педагогически персонал, споделят своите впечатления, акцентират върху най-съществените моменти, дават практически насоки.

Всеки член на методическо обединение има портфолио, което е публикувано на сайта на ПМГ „Яне Сандански“. Портфолиото на всеки учител отразява неговата професионална квалификация, философията на преподаване, кариерното развитие, участието в работата на съответното методическо обединение, повишаването на квалификацията, работата по проекти, подготовката на учениците за олимпиади, състезания и конкурси, участие в извънкласни дейности и т.н. Портфолиото не е статичен документ, то се актуализира непрекъснато, за да отразява професионалното и кариерното развитие на учителя.

Пълния текст четете в сп. „Професионално образование“, кн. 3

В провеждане на откритите педагогически практики участват учители от всички методически обединения. На откритите уроци присъстват директорът на училището, помощник-директорът по учебно-възпитателна работа, главните учители и учителите по съответните предмети. След всеки урок се провежда конферирание, по време на което се прави подробен анализ на урока, отбелязват се иновациите и педагогическите методи, които са използвани, обсъждат се прилаганите технологии, интересни моменти от урока. В края на всеки учебен срок главните учители:

- обобщават опыта на колеги, изнесли открити уроци;
- анализират методи, използвани в уроците;
- изготвят препоръки.

Обобщението на опыта в режима на реално време под формата на серия открити уроци се оформя във вид на презентация и се представя на педагогическия съвет на училището от главните учители.

В ПМГ „Яне Сангански“ вече е добра традиция провеждането на вътрешноучилищни обучения на учителите, които се инициират и организират от главните учители. Те осигуряват органично единство на приложни, фундаментални и методологически знания, които съставят основата на професионалното израстване на учителите, тяхната широка ориентация при поставяне и решаване на нови проблеми и задачи. Обикновено тематиката е свързана с проблематика, която е обща за различни предметни области. Само през 2014/2015 учебна година бяха организирани:

- запознаване на учителите с основните нормативни документи за придобиване на професионалноквалификационни степени;
- практическо обучение „Електронни таблици в помощ на учителя“ с учителите от методическите обединения по природни науки и математика;
- споделяне на добри практики на тема „Мотивация у учениците за учене“ с учителите от методическите обединения по български език и литература, по чужди езици, по обществени науки и изкуства;
- практически семинар на тема „Игра – това е сериозно“;

БЪЛГАРИЯ ПО СВЕТА

Български традиции и празници при сънародниците ни в град Малага (Испания) / *Виргиния Йорданова*

ПАЗИТЕЛИ НА ПАМЕТТА

Къща-музей „Константин Величков“ – Пазарджик / *Ваня Кибритова*

Приносът на Константин Величков за развитието на българската култура / *Ваня Кибритова*

РЕЦЕНЗИИ И АНОТАЦИИ

Една модерна авторска концепция за българския средновековен елит, власт и социум / *Русалена Пенджекова-Христева*

Непремълчано, срамно...
Една безродна книга / *Огнян Стамболиев*

та се стоварва върху старите политически партии и монархическия институт, които пропяват възможността да обединят нацията и да я изведат на пътя на възхода и просперитета. Националният идеал, който десетилетия споява обществото и мобилизира неговата енергия, се превръща във фикция. В своето отчаяние обществото рязко се политизира и залага на бързи и радикални решения и на нови политически лица и фактори, които принципно са били за промяна на статуквото – къде крайно радикална, къде по-умерена. В тази ситуация спирането на разрушителните тенденции, запазването на обществения ред и вътрешната сигурност са сред основните приоритети на управляващите, защото гарантирането на стабилност се възприема като условие и средство за съхранение на гържавата и извеждането ѝ от следвоенното тресавище. Армията, макар и изтощена и разнебитена, остава единственият темен възможен и способен инструмент.

Търсенето на изход от кризата започва с промени в най-високите етажи на властта. На 3 октомври 1919 г. цар Фердинанд е принуден да абдикуира и престолът е зает от сина му – Борис III. На 17 октомври 1918 г. е съставено ново правителство, в което освен управляващите до момента Демократическата и Радикалдемократическата партия са включени представители на Народната партия, на БЗНС и на реформаторската Българска работническа социалдемократическа партия (обединена). Министърпредседателският пост остава за лидера на демократите Ал. Малинов. Това е първият толкова широк коалиционен кабинет и първият, в който две леви партии влизат в управлението. Неговата цел е да помогне на страната „да излезе с чест от тези тежки и мъчни времена, които тя преживява“, да я умиротвори и да стабилизира гържавноконституционния режим. В Народното събрание дискусията относно политиката на новия кабинет на Малинов се проточва до 1 ноември 1918 г. и очертава основните точки на противопоставяне и сблъсък сред политиците, а и в обществото. Те са свързани с очакванията за бързо връщане към нормалния мирновременен политически живот чрез премахване на обсадното положение в столицата, въведено във връзка с войнишкия метеж, на военното положение, на цензурата и даване на амнистия. Очертават се и сложните взаимоотношения както между партиите във властта, така и между управляващите и опозицията, която също не е единна. Правителството прави две стъпки в посока на нормализацията. То отменя обсадното положение в столицата, а на 16 ноември 1918 г. по предписание на Министерството на вътрешните работи се разрешава на политически, икономически и социални организации да провеждат събрания на закрито.

Малинов се задържа на власт само месец. Намеренията му да търси отговорност и наказание за организаторите на опита за гържавен преврат предиз-

викват несъгласие сред останалите управляващи партии. Антантата не е въодушевена от факта, че страната продължава да се управлява от лице, угължило войната срещу нея, и разрешава на Румъния да окупира Южна Добруджа. Достойният политик не вижда друга възможност, освен да подаде оставка. На 28 ноември 1918 г. цар Борис III назначава Теодор Теодоров – лидер на Народната партия, за министър-председател. В кабинета е привлечена още една от традиционните партии – Прогресивнолибералната, чийто водач г-р Ст. Данев е застъпник на идеята за незабавна и широка амнистия. В новия кабинет е запазен министерски пост за водача на лявото крило в БЗНС Ал. Стамболийски, свързан с опита за насилствено вземане на властта през септември 1918 г., който благоразумно се укрива.

Още същия ден новият министър-председател обявява в парламента правителствените намерения. Той обещава да се продължи политиката на предишния кабинет и изтъква като „първа задача и цел“ работата за „общото закрепване на реда и спокойствието в страната“, изваждането ѝ от приморието към „окончателния и благодатен мир“. Новото в тази декларация е, че в интерес на здравяване на нанесените от войната рани и общото успокоение на „смутената обществена съвест“ се предвижда да се приеме „една широка амнистия за извършените през време на войната чисто политически и чисто войнишки престъпления“. Наред с обещания данък върху военните печалби и изземване на незаконно натрупаните печалби, грижи за осигуряване и подобряване на прехраната, облеклото и въобще на живота на населението, се обещава и „пречистване и подмладяване на армията“, начело на която се поставя гражданско лице. Това лице е представителят на демократите и опитен политик Андрей Ляпчев. Декларира се, че правителството няма да позволи цензурата да служи като средство за потискане на обществената мисъл или военното положение да застрашава свободата на личността и словото. Изказва се и надеждата, че с подобряване на международното положение ще се позволи в близко бъдеще да се премахнат и цензурата, и военното положение.

Символично или не, в последния ден на толкова граматичната 1918 г. Народното събрание гласува закон за даване на амнистия за престъпните деяния по наказателния и военнаказателния закон, извършени от 1 август 1914 г. (когато е въведено военно положение в страната) до 1 декември 1918 г. Приетата амнистия е наложителна и представлява опит за бързо ликвидирани на част от тежките резултати на войната, засегнали личната съдба на обикновените войници. Целта е успокояване и умиротворяване на обществото, което е предпоставка за стабилизиране на вътрешния ред и сигурността на държавата. Амнистията съдържа и един сериозен политически компромис с отказа от търсене на отговорност от личности, пряко замесени в организацията на опита за държавен преврат. Неговата цел е спечелването на лявото крило на БЗНС към силите на реда. Бъдещето трябва да покаже дали този компромис ще работи в името на стабилизацията или на дестабилизацията на властта и страната, дали ще загаси, или ще раздуха огъня на раздора, взаимните гонения и отмъщения. След като амнистията влиза в сила, Ал. Стамболийски излиза от нелегалност и на 23 януари 1919 г. заема запазен му министерски пост.

Предприети са и други стъпки, които са в посока на нормализиране на обществения и политическия живот, разхлабвайки, но не и премахвайки режима на военно положение и цензура. С постановление № 11 на Министерския съвет от 21 декември 1918 г. се закрива Цензурната секция при Военното министерство и се създава Контролна секция при Дирекцията на печата на Външно министерство. Тя получава правото да контролира печатните произведения и вестниците в страната, за да не се обнародват материали, увреждащи или затрудняващи отношенията с държавите от Съглашението или увреждащи вътрешното спокойствие на държавата във връзка с тези отношения. С това решение цензурата върху материалите, свързани с вътрешното развитие на страната, би трябвало да отпадне, но това видимо не се случва. Липсата на ясен и конкретен ангажимент на правителството за вдигане изцяло на цензурата и военното положение, което означава и продължаващо ангажиране на армията във вътрешнополитическия живот, става причина не само опозицията, но дори и част от управляващите партии да концентрират своята критика и атаки именно в тази посока. Управляващите

ученици в извънкласни дейности (олимпиади, конкурси, състезания) на различни нива.

Повишаването на квалификацията в училището се осъществява чрез различни организационни форми: самообразование, курсове, семинари, работни срещи, обучения и тренинги, открити уроци, доклади на заседания на методически обединения, обмяна на добри практики чрез участие в тематични проверки, дискусии.

Квалификацията се осъществява в рамките на вътрешноквалификационните дейности и квалификационните дейности с външни за училището институции.

В тази статия ще се спрем по-подробно на вътрешноучилищната квалификация в ПМГ „Яне Сандански“, която реализира подход „учене на работното място“. Организирането и координирането на квалификационната дейност в училището според училищния план за квалификационна дейност е задача на главните учители. Те работят под ръководството на директора в тясно взаимодействие със старшите учители от различни методически обединения.

В нашето училище действат шест методически обединения:

- методическо обединение на учители по български език и литература;
- методическо обединение на учители по чужди езици;
- методическо обединение на учители по математика;
- методическо обединение на учители по информатика и информационни

технологии;

– методическо обединение на учители по природни науки и физическо възпитание и спорт;

– методическо обединение на учители по обществени науки и изкуства.

Един от начините за повишаване на квалификацията и професионалното усъвършенстване е създаването и свободното споделяне на добри педагогически практики, които съчетават индивидуална, групова и колективна методическа дейност. Те се свързват с успешност, резултатност, продуктивност, качество, ефикасност, ефективност на постиженията на учителя по отношение на образователните стандарти. Отражават двата сходни феномена – опит и практика, и представляват типични за учителската професия задачи, чието решаване се опира на безпроблемно прилагане на известни, модерни и ефективни научнотеоретични постановки.

Обикновено учителите споделят добрите си педагогически постижения в традиционната форма „открит урок“. В нашето училище споделянето на добрите практики на учителите от различните образователни области протича под мотото „Сподели своя опит, предай нататък“. Участието в този вид вътрешноучилищна квалификация създава възможност на учителите да се почувстват част от общност, която им дава сигурност, мотивира ги и ги подкрепя за професионална изява. При провеждането на откритите педагогически практики учителите:

- имат възможност да се наблюдават взаимно;
- заедно планират, организират и оценяват процеса на преподаване;
- споделят и обсъждат проблеми на обучението;
- учат се един от друг.

Взаимните посещения на открити уроци се осъществяват между отделни колеги в рамките на едно методическо обединение, в рамките на няколко обединения или училището.

УЧЕНЕ ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ

Методи и етични аспекти при обучението на лица със слухови нарушения / *Светослава Съева*

УЧИЛИЩЕ ЗА УЧИТЕЛИ

Вътрешноучилищната квалификация на учители – фактор за повишаване на качеството на образованието / *Ирина Горанова*

Състезателна игра на тема „Героите на Възрожденска България“ (обобщителен урок в V клас за историята на България през епохата на Възраждането) / *Таня Трапова*

An English Language Workshop at Science and Mathematics High School “Yane Sandanski” – Gotse Delchev / *Mariyana Karamiteva*

Добра педагогическа практика – делова игра, в съответствие с характеристиките на Оперативна програма „Наука и образование 2014 – 2020“ / *Генка Тодорова*

Училищният директор – лидер, администратор или мениджър / *Румена Милова*

Различните видове оценяване / *Станислава Базитова*

Квалификационната дейност в ПГСУАУ „Атанас Буров“ – Силистра / *Наталия Крумова*

Предприемачеството – алтернатива за реализация на младите хора / *Диана Ганчева*

Обучение на ученици със специални образователни потребности в ПГСУАУ „Атанас Буров“ – Силистра / *Станислава Великова, Бисерка Костова*

Самооценката – инструмент за измерване на качеството и разкриване на потенциала за развитие на професионалното образование / *Ирина Гетова-Георгиева, Марияна Винарова*

Ученическият парламент – мост за превенция на агресията и насилието в училище / *Иванка Литчева*

Организирането на вътрешноучилищна квалификация на учителите, насочена към постигане на по-високо качество на учебно-възпитателния процес, е една от основните цели в дейността на главните учители в ПМГ „Яне Сандански“. За нейното осъществяване е необходимо да бъдат реализирани следните задачи:

– повишаване на професионализма на учителите чрез участия в извънучилищна и във вътрешноучилищна квалификация;

– стимулиране на учителите към самоподготовка и усъвършенстване и към активно преподаване и обучение чрез обмяна на педагогически опит;

– оказване на методическа помощ на учителите.

В началото на всяка учебна година в училището се разработва план за квалификация на педагогическите кадри. Разработката на плана винаги става въз основа на резултатите от анкетиране на учителите, което се инициира и провежда от ръководството на училището. Чрез анкетата, която попълват всички учители по методическите обединения, се прави анализ на кадровия потенциал, проучват се потребностите от обучение и квалификация, определят се приоритетите на квалификационната дейност, най-удобното време за провеждане, начините за финансиране на обучението. Системата за квалификация в училището е организирана така, че тя е „пожелана отгору“, вместо да бъде „спусната отгоре“.

Неразделна част от плана за квалификация са правилата за участие на педагогическите специалисти в квалификационна дейност и механизъм за финансова подкрепа. Правилата определят начина, реда, мотивацията и стимулирането за участие на педагогическия и непедагогическия персонал в квалификационната дейност, механизма за финансова подкрепа на професионалната квалификация на учителите.

Целите и приоритетите на квалификационната дейност в ПМГ „Яне Сандански“ са:

– усъвършенстване на учителите в прилагането на нови и иновативни технологии за представяне на учебното съдържание по предмети;

– повишаване на квалификацията на учителите във връзка с прилагането на информационни технологии и съвременни методи на преподаване за създаване на трайна мотивация за учене;

– разгръщане на творчеството, новаторството и предприемчивостта в образованието на личността, за привличане на по-голям брой

действително не бързат с вдигането на военното положение, но решават да облекчат дейността на претрупаните военни съдилища и да върнат някои престъпни деяния на гражданските лица в подсъдността на общите съдилища.

С демобилизацията, амнистията, ограничаването на цензурата и силата на военното положение правителствата на Малинов и Теодоров правят първите стъпки към завръщането в мирновременните релси. Общественият кипнеж след края на войната, наличието на чужди окупационни войски и предстоящото подписване на мирния договор ги кара да бъдат предпазливи и да запазят цензурата и военното положение като средства, които биха им дали възможност за адекватна реакция в случай на компликации. В това отношение те разчитат изцяло на армията.

Във взривоопасното следвоенно време армията не се задоволява с ролята си на изпълнителен орган на държавната власт за гарантиране на ред и сигурност, а сама се опитва да анализира ситуацията и да предлага решения. Военното командване концентрира вниманието си върху проявите, засилената пропаганда, нарастващото влияние на левите партии и организации и приема за реална възможността от избухване на социална революция. Най-големи са опасенията от тесните социалисти и анархистите, без да се подценяват БЗНС и БРСДП (о), въпреки че техни представители участват във властта. Сериозно безпокойство буги стремежът на левицата да дестабилизира армията като основен силов държавен инструмент. В тази ситуация военното командване взема конкретни мерки за противодействие, които са в няколко посоки – установяване на наблюдение и събиране на информация за противодържавна пропаганда и дейност на левите партии и организации; запазване на духа и целостта на армията, като не се допусне проникването на болшевишки и анархистични идеи; изработване на планове за реакция на всякакви опити за вътрешна дестабилизация; практическа намеса – самостоятелно или заедно с полицейските органи, за парирание на такива опити.

Още от края на ноември 1918 г. започват донесенията, че независимо от прогължащото действие на военното положение и забраните на административните власти тесните социалисти провеждат митинги и демонстрации на открито, а техните водачи призовават за извършване на революционен преврат. На 31 януари 1919 г. началникът на Военносъдебната част при Министерството на войната изпраща окръжно до прокурорите и председателите на военнополовите съдилища в страната с нареждане да се вземат „всички законни мерки“ за прекратяването на революционната агитация, определена като „престъпна“ и представляваща „най-сериозна опасност за спокойствието и бъдещето на страната“. От военните прокурори се изисква, в съгласие с окръжните управители и техните органи, да следят за тези противозаконни агитации и да възбуждат преследвания срещу извършителите. На 10 март 1919 г. Министерството на войната и Щабът на армията нареждат на началника на Военнополицейската секция да вземе бързи мерки за издирването на авторите на революционните позиви и печатниците, в които са напечатани. Изисква се постоянен надзор над социалистическите организации в по-големите градове, както и всички сведения за революционни прояви да се докладват направо в Щаба на армията. Освен това се предлага и внедряването на войници като тайни агенти сред населението, за да следят тези прояви. Военните педантично следят и събират всички печатни издания на тесняците, всички техни позиви, брошури и пр. Със същото внимание се отчитат и действията на широките социалисти и на анархистите. Военнополицейската секция следи и докладва чрез свои агенти дори за квартални събрания на тесните и широките социалисти в столицата и провинцията.

Ежедневните рапорти на военните командири свидетелстват, че през февруари, март, април 1919 г. болшевишката пропаганда за революция, главно в столицата, Северозападна и Централна България се разраства. По данни на Военнополицейската секция акции на тесните социалисти или „революционни надигания“ се очакват на 12 април в Казанлък и селата Мъглиж, Енина, Хасът, Шипка. Още на 24 януари 1919 г. началник-щабът на армията генерал Ив. Луков издава лична и поверителна заповед до началниците на дивизии и командирите на бригади, в която им обръща внимание върху зачестилите сведения за усилен революционна пропаганда на „известни деморализирани типове“

сред широките народни маси и армията, възползващи се от тежките политически и икономически условия в страната, събитията в Русия и Германия. Той споделя своето безпокойство от стремежа на месните социалисти да разрушат армията, тъй като в „сегашната политическа обстановка, когато се решава бъдещето на България и при липсата на вътрешна стабилност, резултат на слаба полиция, компрометирана администрация и общо незачитане на законите и властта, армията остава като единствена представителка на организирана сила и най-верен страж за предпазване от вътрешна и външна опасност“. Ето защо генералът счита за „свещен дълг“ нейното запазване от всякакви покушения, целящи да подкопаят морала и дисциплината ѝ. Мерките, които трябва да се вземат за съхранение на армията, се оставят на компетентните военни командири, но Луков препоръчва офицерството да проявява по-голяма обществена активност, да бъде в тесен контакт с гражданството, и най-вече с интелигенцията, като се превърне в коректив на крайните разбирания и убеждения и регулатор на общественото мнение. Препоръчва се и по-голяма топлина и бащинско чувство между офицера и войника, за да се спечели сърцето на последния. Началникът е категоричен, че от армията зависи бъдещето на страната и затова у офицерството трябва да се инжектира по-голямо чувство на гордост и бодрост. Въпреки взетите мерки в Щаба на армията пристигат сведения, че някои млади офицери си позволяват открито да критикуват политическото положение и социалния строй в страната, както и да изразяват симпатии към большевизма. Според началника на 9. Плевенска дивизия ген.-майор Владимир Вазов в настоящия момент „офицерството се намира пред една дилема: или да се присъедини към революционните елементи, които му обещават много облаги, но в такъв случай може да загине България, или пък да брани с кръвта си буржоазните партии, които всячески го експлоатират и руаят“. Той е убеден, че офицерите ще изберат пътя на „борба срещу месняците“, „срещу анархията и диктатурата на пролетариата“, но е наложително да бъде подобро тяхното материално положение, което е сериозно затруднено в следвоенните условия. На 10 април 1919 г. генерал Луков изпраща нова заповед до всички части на армията и до висшите началници с искане да проверят верността на сведенията за противодържавни прояви на офицерите и да разяснят губелните последици на едно таква тяхно поведение, което би окуражило левите елементи и би било в ущърб на отечествените интереси.

Освен ситуацията вътре в армията военното началство продължава да следи и обществените настроения с оглед на запазването на реда и сигурността. В началото на февруари 1919 г. щабът на Първа военна инспекционна област – София, пристъпва към своеобразно социологическо проучване, за да придобие обективна информация за духа на населението и дали той е повлиян от агитацията на крайните елементи. На офицерите е наредено да направят това проучване покрай официалните проверки на донаторните списъци и хода на изземването на храните. Постъпилите доклади са обобщени в началото на април 1919 г. и с изводите са запознати Министерството на войната, Щабът на армията и министър-председателят. На базата на събраната информация началникът на областта ген. Ст. Нерезов препоръчва 11 мерки, които изпълнителната власт и традиционните партии трябва да изпълнят, за да пресекат агитацията и намалят влиянието на левите партии, включително и на БЗНС. Сред тях са уволняване на всички държавни служители, които водят противодържавна агитация сред населението; наказване на всички престъпници, за да се отнеме най-важният коз на левите агитатори; откриване на полицейски участъци в размирните села; ограничаване на спекулата и намаляване на цените, за да се подобрят снабдяването и прехраната на населението с най-необходимите продукти, защото това обстоятелство се използвало от „ония, които се борят срещу властта и за властта“. Генерал Нерезов препоръчва на „буржоазните партии да се пробудят от летаргията и да започнат усилен и задружен борба между населението“ за противодействие на агитацията на левите партии. Само по този начин щяло да се избегне използването на войската при маловажни случаи и нейното компрометиране, тъй като и тя „произлиза от масите“. Сред препоръките е и армията да се употребява „само при крайна нужда, и то тогава, когато трябва да се наложи с всичката си сила“. Подобни са и изводите и препоръките в един рапорт на

Как учителят става творец

Откъс от „Вътрешноучилищната квалификация на учители – фактор за повишаване на качеството на образованието“

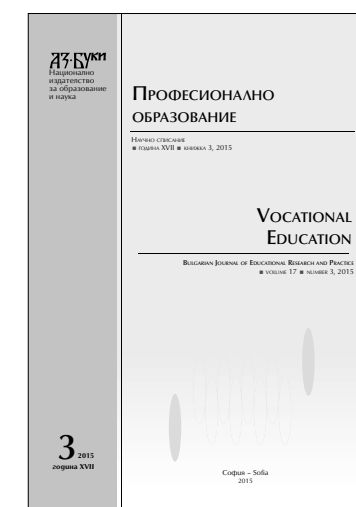
Ирина Горанова

ПМГ „Яне Сандански“ – Гоце Делчев

Реформите в съвременното образование са свързани и с нови изисквания към квалификацията на учителите. „Решаващо условие за качествено образование са обучението и продължаващата квалификация на педагогическите кадри и свързаните с това политики, съответстващи на динамично променящите се социални и икономически условия“ (Национална програма „Развитие на педагогическите кадри“). Активно мислещи, прогнозиращи резултатите от своята дейност, моделиращи учебно-възпитателния процес учители гарантират реализацията на поставените задачи. От нивото на педагогическите специалисти и тяхната способност за непрекъснато усъвършенстване пряко зависи качеството на обучението на учениците.

Ръководството на природо-математическа гимназия „Яне Сандански“ – Гоце Делчев, провежда политика, осигуряваща непрекъснато повишаване на квалификацията на учителите. Целите са да предразположат учителите към творческа активност, да бъде дадена възможност за системно обучение и да се подпомогне пълноценната професионална реализация на педагогическите специалисти.

Заглавието е на редакцията

www.vocedu@azbuki.bg

Главен редактор

Доц. д-р Тоня Георгиева
E-mail: tonia@au-plovdiv.bg

Редактори

Николай Кънчев
0888 81 56 45

Гергана Великова
0889 81 15 65

Тел.: 02/425 04 70
02/425 04 71

E-mail: vocedu@azbuki.bg

Съдържание на сп. „Професионално образование“, кн. 3/2015:

МЕТОДИКА И ОПИТ

Подходи за преподаване на английски език, в центъра на които е поставен ученикът / Даниела Димитрова

Източници на тревожни преживявания в юношеска възраст / Гергана Славчева

и прилагането им;

- адекватна и автономна самооценка на учебните постижения;
- способност за безконфликтно и съгържателно участие в съвместна учебна работа както под ръководството на учителя (дискусия в класа), така и в относителна независимост от учителя (групова работа);
- желание и умение да се учи.

В прогимназиалната и гимназиалната степен, изхождайки от възрастовите особености на учащите, се определят два етапа.

Първият етап (V – VI клас) има преходен характер. Необходимо е да се осъществи плавен и постепенен преход към новата степен на образование. За постигане на тази цел се решават основни педагогически задачи, а именно: създаване на педагогически условия, при които учениците да прилагат усвоени в началната степен средства и способности за действия, а така също и учебна инициатива, самостоятелност, планиране, анализ, способности за учебно сътрудничество, организиране на проби за построяване от учащите на индивидуални образователни траектории в различни видове дейности и др.

Вторият етап (VII – IX клас) е период на най-голяма социална активност и самоопределяне. Учениците в този период интензивно търсят своите предпочитания, приемат всичко ново. Те пробват себе си в различни форми на интелектуална дейност. Започват да осъзнават значимостта на интелектуалното развитие, в това число и в междучелностните отношения. На този етап се решават следните педагогически задачи:

- реализиране на образователна програма в разнообразни учебноорганизационни форми (уроци, тренинги, проекти, практики) с предоставяне на възможност на учениците да осъществят избор на ниво и характер на самостоятелната си работа;

- създаване на условия за превръщане на сферата на учене в място на среща на замисли на учениците с тяхната реализация, в място за социално експериментирание, позволяващо да определят границите на собствените си възможности;

- създаване на пространство за реализация на разнообразните творчески замисли на погроставащите и проява на инициативни действия.

На първия етап (V – VI клас) учителят трябва да работи целенасочено с оглед формиране на следните метапредметни умения:

- прилагане на действието моделиране за изпробване на предметните средства и способности за действия в нови, нестандартни ситуации;

- овладяване на основите на учебното проектиране чрез решаване на проектни задачи;

- реализиране на писмена дискусия като форма за индивидуално участие в съвместно търсене на нови способности за решаване на учебни задачи и като средство за работа от собствена гледна точка;

- овладяване на способности за работа с културни текстове, излагащи различни позиции по въпроси в една или друга област на знанието.

На втория етап – етапа на самоопределяне (VII – IX клас) метапредметните умения свързваме с учебната, информационната и комуникационната грамотност на ученика.

Учебна грамотност притежава ученикът, способен на постановка и решаване на нови за него учебни задачи.

Информационна грамотност притежава ученикът, който при решаване на нови задачи може адекватно да използва текстове и съвременните технологии за тяхното съхранение.

Комуникативна грамотност притежава ученикът, способен да поставя и решава задачи за социално и организационно взаимодействие: да определя целите на взаимодействието, да оценява ситуацията, да отчита намеренията и способите на взаимодействие с партньора, да избира адекватни стратегии за комуникация, да оценява успешността на взаимодействието, да бъде готов за осмислена промяна на собственото си поведение.

Учебната грамотност се свързва с формиране на две групи умения: организация на собствената дейност и умение да се учи.

Пълния текст четете в сп. „Педагогика“, кн. 4

началника на 9. Плевенска дивизия ген. Вл. Вазов от 11 април 1919 г. Той предлага да се вземат радикални мерки за обуздаване на левицата, като на първо място правителството да престане със своята мекушавост и да действа решително срещу всички, които явно подкопават гържавата. Освен това иска да се забранят всички публични и организационни събрания, да се въведе вечерен час и по-строга цензура върху печата. Щабът на армията често настоява да се вземат мерки или да се уволнят гържавни служители и учители, които имат болшевишки прояви.

Военното командване правилно преценява, че преодоляването на следвоенната криза и преговратяването на една евентуална революция е в ръцете на управляващите, които трябва да предприемат нужните икономически и политически мерки, и на традиционните партии, които трябва да се обединят и да си върнат доверието на обществото. Пролитава неговото недоволство от поведението и на едните, и на другите, и желанието да се активизират, за да не ангажират толкова често и пряко армията във вътрешнополитическия живот. Командването на армията е недоволено и от подценяването на борбата с рушителите на гържавността, от липсата на гостатъчна подкрепа и координация между гържавните институции и най-вече от бездействието на Вътрешното министерство. Част от препоръчаните от военните конкретни действия са твърде радикални и преминават границата на законността.

Паралелно военните началници предприемат мерки, които да гарантират единството и способността на армията да изпълни вътрешногържавните си задачи. Първата поверителна инструкция за действие на войсковите части на столицата в случай на граждански размирици е издадена на 20 февруари 1919 г. от началника на Софийския гарнизон. След малко повече от месец, на 1 април 1919 г., тази инструкция е допълнена, като са конкретизирани задачите на техническите части и на участъковите коменданти в случай на метеж, който обхваща цялата столица. На 11 април 1919 г. последва второ допълнение към инструкцията, в което се прецизират районите и действията на военните части. Така, само няколко месеца след опита за превземането на столицата от бунтовници и в условията на дестабилизация и засилваща се пропаганда за революция, военните разработват детайлен план за действия, които трябва да запазят и гарантират реда и сигурността в случай на буйства, демонстрации или метеж в административния и политически център на страната. Той предвижда взаимодействие с полицейските органи и използването на наличните сухопътни и въздушни сили. Задачите са строго персонализирани и се възлагат не по принцип, а на конкретни офицери, командващи отделните части на Софийския гарнизон, което говори, че демонстрации или метеж се очакват съвсем скоро.

Мерки се вземат не само за столицата, но и за цялата страна. В лично поверително нареждане на началник-щаба ген. Ив. Луков до началниците на Първа, Втора и Трета военноинспекционна област от 18 март 1919 г. предупреждава, че месните социалисти фактически са се поставили във всякаква гържавна власт и се изкушават да премерят силите си с буржоазията и „хвърлят страната в хаоса на анархията“. Поради това той изисква от военните началници да подготвят адекватно противодействие. Възложените им задачи са взаимно свързани – осигуряване на пълна информираност за проявите и намеренията на българските болшевици и изработване на планове за неутрализиране на всяка конкретна тяхна проява, така както е направил Софийският гарнизон. По места веднага са предприети мерки за изпълнение на поверителното нареждане на началник-щаба на армията.

На армията често се налага да се намесва с цел респектиране или разпръскване на организирани от месните социалисти протестни събрания, митинги и демонстрации във Враца, Сливен, Панагюрище, Варна, Етрополе, Орханлие (Ботевград), Ловеч. Стига се и до сблъсъци между войската и протестиращите, завършващи с използване на хладно и огнестрелно оръжие, при което има ранени и контузени. Такива случаи има в Сливен и край Търново.

Пълния текст четете в сп. „История“, кн. 3

Повече практика в час

Откъс от „Формиране на метапредметни универсални умения у учениците“

Христина Петрова

Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

Увод

Най-важната особеност на новия модел на училищното образование е засилването на практическата насоченост на обучението. Превъзвигда се на учениците да се осигури възможност да наблюдават, анализират, моделират, разчитат схеми, таблици и графики, да работят с различни източници на информация, да извършват опити, дискутират, работят в екип, разработват и защитават проекти. В съвременната педагогическа наука такъв подход е прието да се нарича компетентностен подход.

В основата на разработване на стандартите за основното общо образование стои системно-дейностният подход, предполагащ обособяването на личностни, предметни и метапредметни резултати от обучението и възпитанието на учениците.

Личностните резултати са свързани с готовността и способността на учащите към саморазвитие, формиране у тях на мотивация за учене, избор на индивидуални образователни траектории, социални компетенции, формиране на ценностни отношения към самия образователен процес като цяло.

Предметните резултати от образователната дейност са свързани с усвояването от учениците на конкретни елементи от социалния опит, изучаван в рамките на отделен учебен предмет: знания, умения и навици, опит за решаване на проблеми, творческа дейност.

Под метапредметни резултати се разбират усвоените от учениците на база един, няколко или всички

Заглавието е на редакцията

www.pedagogy.azbuki.bg

Главен редактор

Проф. д-р Емилия Василева
E-mail: embavassi@abv.bg

Редактор

Любомира Христова
0889 22 12 15

Тел.: 02/425 04 70
02/425 04 71

E-mail: pedagogy@azbuki.bg

Съдържание на сп. „Педагогика“, кн. 4/2015:

ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ПРОНИКНОВЕНИЯ

Обучение чрез сътрудничество – Селестен Френе и неговата педагогика / *Вяра Гюрова*

За четенето, писането и езиковото образование на настоящето и бъдещето (I – IV клас) / *Мариана Мандева*

Оценяване на професионалните компетентности на бъдещия социален работник / *Искра Петкова*

Формиране на комуникативна култура у децата от предучилищна възраст / *Боряна Иванова*

Развитие на натуралистичната интелигентност чрез природонаучното обучение в началното училище / *Иванка Кирилова*

The Role of Teaching Assistants in Meeting Special Educational Needs at Mainstream Schools / *Blagovesta Troeva*

За междурелигиозния диалог, обществените нагласи и образователната промяна (Размисли върху една изгубена страница) / *Румяна Неминска*

Формиране на метапредметни универсални умения у учениците / *Христина Петрова*

ЧУЖДЕСТРАННИ ИЗСЛЕДВАНИЯ

Educational Leadership and Activities Promoting Development-Oriented Community / *Norbert G. Pikula, Joanna M. Lukaszik*

ГЛЕДНА ТОЧКА

За някои нелепости в нашата училищна педагогика / *Пламен Радев*

СПОДЕЛЕН ОПИТ

Формиране на природосъобразен начин на живот при 3 – 4-годишните деца / *Любимка Габрова*

КНИЖНИНА

Пламен Радев – „Обща дидактика“ / *Коста Герджиков*

Ново изследване за българската детско-юношеска литература / *Любомир Георгиев*

Представяне на монографията на Дорена Кароли „Per una storia dell'asilo nido in Europa tra Otto e Novecento“ / *Милка Терзийска*

Ново теоретично изследване на играта / *Борис Минчев*

учебни предмети способи за дейност, приложими както в рамките на образователния процес, така и при решаване на проблеми в реални житейски ситуации.

Метапредметните умения са необходими за организация на всички видове учебна дейност – познавателна, комуникативна и рефлексивна. Ето защо те са с изключителна важност и голямо значение за обучението (Хуморскої, 2003; Bezukladnikov&Kruze, 2012).

Метапредметните резултати предполагат усвояване от учениците на универсални учебни действия (УУД). В широк смисъл терминът УУД означава „умение да се учи“, т.е. способност на субекта към саморазвитие и самоусъвършенстване по пътя на съзнателно и активно усвояване на нов социален опит. В по-тесен смисъл терминът УУД се определя като съвкупност от способности за действия на ученика, а също и свързаните с тях навици за учебна работа, обезпечаващи неговата способност за самостоятелно усвояване на нови знания и умения (Асмолов, 2010). УУД включват учебни мотиви (личностни УУД), учебна цел (регулативни УУД), учебна задача (познавателни УУД), учебни действия и операции – ориентировка, преобразуване на материала, контрол и оценка (регулативни и комуникативни УУД).

Универсалността на учебните действия се заключава в това, че те се проявяват на социално, образователно и личностно ниво. УУД са съществен елемент на общоучебните умения и навици, на способите за дейност, на компетентностите на ученика в познавателната и практическата дейност.

Формиране на метапредметни универсални умения у учениците

Един от основните проблеми на съвременната система на училищно образование е липсата на единство в предметните методики, която се проявява в нестикровка като съдържание и като методи на обучение. За постигане на основните образователни цели в основата на избора и структурирането на съдържанието на образованието, на методите и формите на обучение, а така също и на цялостния учебно-възпитателен процес трябва да бъдат метапредметните универсални умения.

Процесът на формиране на метапредметните умения е продължителен. Той трябва да започне още в началната степен на обучение. След това трябва да се използват възможностите на всеки учебен предмет. В тази връзка е необходима целенасочена и системна работа на учителите в това отношение.

На учениците в началната степен трябва да се осигури възможността да демонстрират не само предметни знания, но и умения, които обезпечават готовност за ефективен преход към следващата степен на образование. В началната степен малките ученици трябва да овладеят следните основни умения:

– способност към инициативно търсене на средства за изпълнение на поставените от учителя задачи